

## Metode og definitioner i statistikken til belysning af ledigheden, herunder udbetalingen af dagpenge 2004

Fra og med 2003 er oplysningerne fra den tidligere publikation: Udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge blevet inkluderet i arbejdsløshedspublikationen. Hovedformålet er at supplere arbejdsløshedsstatistikken med detaljerede ledighedsårsager og dermed give et mere nuanceret billede af den samlede udvikling på området for arbejdsløshed.

I forhold til den seneste ajourføring af metodeafsnittet, den 7. marts 2003, er der ikke sket nogen ændringer i a-kassesammensætningen. Til gengæld er der sket en ændring i værdisættet for forsikringskategori, hvor betegnelsen "S" for de selvstændige forsikrede er blevet erstattet med et "H", der blot indikerer at personen er heltidsforsikret.

### 1. Indledning, hvilke data medtages i statistikken

*Ledighedsstatistikken  
CRAM versus dagpenge-  
udbetalingsstatistikken  
RAM*

Ledighedsstatistikken udarbejdes af Danmarks Statistik på basis af månedlige udtræk fra hhv. Arbejdsmarkedsstyrelsens Centrale Register for Arbejdsmarkedsstatistik (CRAM) og Arbejdsdirektoratet Register for ArbejdsMarkedet (RAM, tidligere kaldet DUR). Indberetningen af dagpengemodtagere til registrene påhviler arbejdsløsheds-kasserne, mens indberetningen af ledige kontanthjælpsmodtagere påhviler Arbejdsformidlingen eller de enkelte kommuner.

*Integrering fra januar  
2003*

Det er fra og med offentliggørelse af data for januar 2003 blevet muligt at foretage en publiceringsmæssig integration af ledighedsstatistikken og dagpengeudbetalingsstatistikken, hvilket skyldes en fremrykning af leveringen fra Arbejdsdirektoratet, som fra det integrerede Register for ArbejdsMarkedet (RAM) leverer data til dagpengeudbetalingsstatistikken.

Fremrykningen af dataleveringen betyder, at dagpengeudbetalingsstatistikken med de detaljerede ledighedsårsager og beløb for dagpengeudbetalingerne fremover publiceres sammen med arbejdsløshedsstatistikken i en fælles ledighedsstatistik. Den integrerede ledighedspublikation medvirker til at danne et bedre overblik over udviklingen på ledighedsområdet.

*Sammenligneligheden  
mellem CRAM og RAM*

Dagpengeudbetalingsstatistikken er hidtil blevet publiceret særskilt som et supplement til arbejdsløshedsstatistikken. Oplysningerne om de forsikrede ledige i hhv. Arbejdsmarkedsstyrelsens CRAM- og Arbejdsdirektoratets RAM-register er indberettet af a-kasserne, og er principielt sammenlignelige. Målet på lidt længere sigt er derfor en egentlig integration af data for de forsikrede ledige fra de to registre. Integrationen vil dog ikke omfatte oplysninger om de ledige kontanthjælpsmodtagere, der fortsat udelukkende indberettes til CRAM-registret.

I praksis summer totalerne for de forsikrede dagpengemodtagere imidlertid ikke op til samme antal i de to statistikker. Antal gennemsnitligt ledige er i gennemsnit lidt mindre i dagpengeudbetalingsstatistikken.



Forskellen skyldes, at dagpenge-udbetalingsstatistikken udelukkende har fokus på dagpengeudbetalinger og dermed – modsat CRAM-statistikken - ikke inkluderer følgende timer:

- Feriedagpenge
- G-dage, som er arbejdsgiverbetalte dage i starten af en ledighedsperiode
- Tjenestemandspension i uger med ledighed, mv.

## 2. Registrering af ledigheden

Denne ledighedsstatistik belyser den samlede registrerede ledighed.

*Hvilke personer registreres i CRAM*

Opgørelsen omfatter samtlige arbejdsløshedsforsikrede dagpengemodtagere samt visse modtagere af kontanthjælp, herunder såvel ikke-forsikrede personer som forsikrede ledige, der modtager kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik<sup>1</sup>. For kontanthjælpsmodtagernes vedkommende vurderes det hver uge om de er ledige, jf. den internationale ledighedsdefinition i afsnit 7.

Aldersafgrænsningen i statistikken er 16-66 år, og statistikken omfatter ikke:

- Ikke-forsikrede, der ikke modtager kontanthjælp eller ikke vurderes at være ledige.
- Personer på efterløn eller overgangsydelse.

*Hvilke oplysninger registreres RAM*

Opgørelsen omfatter dagpengemodtagerne. Statistikken beskriver sammenhængen mellem udbetalingerne af arbejdsløshedsdagpenge og årsagerne til ledighed. Opgørelsen omfatter personer, der er arbejdsløshedsforsikrede og modtager arbejdsløshedsdagpenge ekskl. feriedagpenge. I statistikken medtages yderligere personer, hvor antallet af dagpengetimer er større end nul, men hvor omfanget ifølge mindsteudbetalingsreglen betyder, at der ikke kan udbetales dagpenge. Personer, hvor omfanget af fradrag medfører, at der ikke kan udbetales dagpenge, indgår derimod ikke i statistikken. Endvidere omfatter RAM-opgørelsen udbetalte dagpengebeløb for den aktuelle referenceperiode.

*Det lovmæssige grundlag*

Det lovmæssige grundlag for *Arbejdsformidlingens* indberetninger til CRAM-registret er Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1224 af 20. december 2002, § 8, stk. 2. Her kan Arbejdsformidlingen dog skriftligt aftale med en kommune, at kommunen overtager ansvaret for indberetningen af ledige kontanthjælpsmodtagere til CRAM. Desuden indeholder CRAM personoplysninger fra Det Centrale Personregister om bl.a. bopælskommune og statsborgerskab. Det lovmæssige grundlag for *a-kassernes* indberetning til RAM-registret er § 100a i Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 799 af 24. september 2002.

## 3. Opgørelsesmetoden og offentliggørelsesproceduren

*Ledigheden opgøres på baggrund af ugeoplysninger*

For *dagpengemodtagere* opgøres antallet af ledige timer i ugen på basis af oplysninger fra dagpengekortene. I den samlede opgørelse af de enkelte dagpengemodtageres ledige timer i ugen medregnes både timer for hvilke der faktisk udbetales dagpenge og timer for hvilke der ikke udbetales dagpenge.

*Dagpengemodtagere i CRAM og RAM*

Ledige timer hvor der ikke udbetales dagpenge omfatter i CRAM fx arbejdsgiverbetalte dage i starten af en ledighedsperiode (g-dage), ledige timer for hvilke, der modregnes med tidligere overarbejde i dagpengeberegningen, timer, der i antal ikke opfylder mindstemålet for ledige timer i en uge, mv. De registrerede ledige timer, der ikke udbetales dagpenge for, svarer til ca. 3 pct. af de betalte timer. I RAM medtages dagpengetimer, hvor der ifølge mindsteudbetalingsreglen ikke udbetales dagpenge.

<sup>1</sup> Forsikrede personer kan i visse tilfælde modtage kontanthjælp, hvis de endnu ikke har opnået dagpengeretten, eller har mistet retten til dagpenge, fx som følge af kontingentrestance eller anden svig mod a-kassen.

<i>Kontanthjælpsmodtagere i CRAM</i>	For ledige <i>kontanthjælpsmodtagere</i> , herunder ikke-forsikrede personer samt forsikrede uden dagpenget, afgøres det en enkelt gang om ugen om de skal indberettes som ledige til CRAM (jf. de tre ILO-krav i afsnit 7). Hvis personen skønnes ledig på opgørelsestidspunktet antages det, at han har været ledig hele ugen (37 timer), hvis ikke, antages det i stedet, at han slet ikke har været ledig i løbet af ugen.
<i>Tidsreferencen er dagpengemåned</i>	Ledighedsstatistikken udarbejdes månedligt, kvartalsvist og årligt på baggrund af CRAM og RAM. Den månedlige referenceperiode for registrene er forskudt i forhold til kalendermånedene. Opdateringen følger således dagpengemåned, der normalt slutter den næstsidste søndag i den tilhørende kalendermåned og begynder tilsvarende tidligere. Dagpengeperioden er fastlagt under hensyn til, at dagpengeudbetalingerne skal kunne ske til den 1. i den næstfølgende kalendermåned. Der kan dog forekomme enkelte afvigelser i dette mønster, afhængigt af beliggenheden af diverse helligdage.
<i>Offentliggørelsesproceduren i ledighedsstatistikken</i>	Stamoplysningerne i ledighedsstatistikken, fx alder og forsikringsforhold, refererer altid til den sidste dag i dagpengeperioden, mens ledighedsoplysningerne refererer til periodens enkelte kalenderuger, hvoraf der kan være 4 eller 5 i en dagpengemåned. Opdateringen af registrene sker normalt 5-6 uger efter udløbet af dagpengemåned, afhængigt af om der er tale om en 4 eller en 5 ugers dagpengemåned. Herefter går der endnu 1 uge før Danmarks Statistik er klar til at offentliggøre månedstallene.
<i>Års- og kvartalsopgørelserne er mere opdaterede</i>	Da dagpengeoplysningerne, for ca. 2 pct. af de ledige dagpengemodtageres vedkommende, indkommer for sent til at indgå i den aktuelle månedsopgørelse, er kvartals- og årsstatistikkerne altid mere fuldstændige end de tilsvarende månedsstatistikker, som følge af de senere udtræk fra registrene.

#### 4. Begreber i ledighedsstatistikken

<i>Ledighedsgraden</i>	Personernes ledighedsgrader angiver, hvor stor en del af referenceperioden de har været ledige. Ledighedsgraden beregnes altid som forholdet mellem antallet af ledige timer og antallet af forsikrede/mulige arbejdstimer. En persons ledighedsgrad ligger således mellem 0 og 1, og beregnes på samme måde uanset om personen er helt-, delvist- eller ikke-forsikret. Da antallet af ledige timer i ugen for ikke-forsikrede ledige altid opgøres til 37, vil ledighedsgraden for disse altid være 0 eller 1, mens den for forsikrede dagpengemodtagere kan ligge mellem 0 og 1.
	Ledighedsgraden er således et udtryk for omfanget af den enkelte persons gennemsnitlige ledighed i ugen/måned/kvartalet/året, hvor en fuldtidsledig pr. definition får tildelt ledighedsgraden 1, hvad enten personen er forsikret eller ej. Ledighedsgraden kan altid omregnes til et bestemt antal ledige uger i hhv. måneden/kvartalet/året ved multiplikation med antallet af uger i den pågældende periode.
	For måneds-, kvartals- og årsperioderne beregnes den gennemsnitlige ledighedsgrad for den enkelte person, ud fra ledighedsgraderne i samtlige de uger, der indgår i den pågældende periode, inkl. de perioder, hvor der ikke har været ledighed og ledighedsgraden derfor er 0. Fx vil en person, der sammenlagt har været ledig i præcis én uge have en ledighedsgrad på 1 i den pågældende uge, mens han vil have en ledighedsgrad på 0,25 eller 0,2 for den tilhørende måned, alt efter om den pågældende dagpengemåned har været på 4 eller 5 uger.
<i>Antal personer der, i kortere eller længere tid, har været ledige</i>	Antallet af personer, der har været ledige, er defineret som antallet af personer med en ledighedsgrad større end 0 i den tilhørende referenceperiode. Derfor indgår den samme person netop 1 gang, i den samlede opgørelse over antallet af personer der, i kortere eller længere tid, har været ledige i løbet af den givne periode.

- Den gennemsnitlige ledighedsgrad* Den gennemsnitlige ledighedsgrad fås ved summation af ledighedsgraderne for samtlige de personer, der har været ledige i en større eller mindre del af den pågældende periode, sat i forhold til antallet af samtlige personer, der har haft en ledighedsgrad skarpt større end 0, i perioden.
- Antallet af fuldtidsledige* Antallet af fuldtidsledige i perioden fås ved at multiplicere antallet af personer, der har været ledige i perioden, med deres gennemsnitlige ledighedsgrad. Mellem antallet af ledige personer i perioden, den gennemsnitlige ledighedsgrad og den gennemsnitlige fuldtidsledighed består således følgende sammenhæng:
- Fuldtidsledige = Ledige personer i perioden \* Den gennemsnitlige ledighedsgrad.*
- Månedlig konjunkturstatistik kontra kvartalsvis varighedsstatistik* I den månedlige ledighedsstatistik lægges der vægt på den gennemsnitlige (sæsonkorrigerede) fuldtidsledighed, som indikator for konjunkturudviklingen, mens den kvartalsvise/årlige statistik især lægger vægt på omfanget af personernes ledighed udtrykt ved de gennemsnitlige ledighedsgrader, der let kan omsættes til *ledighedens varighed*, ved multiplikation af antallet af uger i den pågældende referenceperiode.
- Langtidsledige* Personer med en gennemsnitlig ledighedsgrad på over 0,8 i en årsperiode, betegnes som langvarigt ledige eller langtidsledige. Her er det vigtigt, at være opmærksom på, at der *ikke* nødvendigvis er tale om én lang uafbrudt periode med ledighed, da persons ledighed kan være opdelt på to eller flere perioder. Her er formålet, at beskrive antallet af personer, der har været særligt ramt af ledighed i en given årsperiode.
- Ledighedsprocenter ...* Der beregnes ledighedsprocenter for såvel arbejdsløshedsforsikrede ledige sat i forhold til antallet af forsikrede personer i alt, som for registrerede ledige i alt (inkl. ikke-forsikrede ledige) sat i forhold til arbejdsstyrken.
- ... for forsikrede ledige...* Arbejdsløshedsprocenten for forsikrede beregnes ved at sætte den gennemsnitlige fuldtidsledighed for de forsikrede, i forhold til antallet af forsikringsaktive ultimo perioden.
- Før januar 2000 afveg ovenstående ”tæller” fra det offentliggjorte gennemsnitlige antal forsikrede fuldtidsledige. Det skyldtes, at man fra ”tælleren” fjernede ledigheden for personer der i løbet af perioden var blevet forsikringspassive, f.eks. pga. udmeldelse, overgang til efterløn eller død. Medtagelsen af ledigheden for de personer der var blevet forsikringspassive i løbet af referenceperioden (fra og med januar 2000) betød en stigning på ca. 0,3 procent-point i den gennemsnitlige ledighedsprocent for de forsikrede. For sammenlignelighedens skyld har man derfor revideret ledighedsprocenterne for de forsikrede i statistikbanken, i henhold til den nye metode, fra og med ledighedstallene for januar 1996.
- ... og for samtlige registrerede ledige* Arbejdsløshedsprocenten for registrerede ledige i alt, beregnes ved at sætte det gennemsnitlige antal fuldtidsledige 16-66-årige, i forhold til arbejdsstyrken for de 16-66-årige, som den er opgjort i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS).
- Opdelinger og grupperinger* Ledighedsstatistikken indeholder fordelinger på køn, alder, oprindelsesland, bopælskommune/amt, forsikringskategori (heltids-/deltids-/ikke-forsikret), ledighedsårsager og efter hvilke a-kasser de ledige er tilknyttet. Af andre grupperinger i statistikken bør *a-kassegrupperingen* nævnes. Danmarks Statistik offentliggør *ikke* længere ledighedstal på a-kassegrupper. Til orientering kan den seneste/endelige a-kassegruppering (ultimo 2002), findes på hjemmesiden: [www.dst.dk/a-kasse](http://www.dst.dk/a-kasse).
- Flere begreber, som følge af CRAM/IRAM-fusionering* Som tidligere nævnt, er arbejdsløshedsstatistikken og statistikken over dagpengeudbetalinger, fra og med offentliggørelsen af data for januar 2003, blevet integreret i en og samme publicering. Dette betyder, at den hidtidige ledighedsstatistik er blevet suppleret med oplysninger om detaljerede ledighedsårsager og udbetalte dagpengebeløb, jf. de følgende begreber.

<i>Dagpengegraden</i>	Referenceperiodens dagpengegrad beregnes ved, for hver person, at summere de enkelte ugedagpengegrader og dividere med antallet af uger i perioden. Ugedagpengegraden er defineret som det ugentlige antal timer på dagpenge i forhold til det ugentlige antal forsikrede timer. Ligesom det gjaldt ledighedsgraderne kan de enkelte dagpengegrader antage værdier mellem 0 og 1.
<i>Antal fuldtidsmodtagere af dagpenge</i>	Antal fuldtidsmodtagere af dagpenge beregnes ved at summere dagpengegraderne for samtlige dagpengemodtagerne i referenceperioden. Antallet af fuldtidsmodtagere af dagpenge opgøres dels for den aktuelle månedsperiode og dels for den seneste årsperiode, afsluttende med den aktuelle måned.
<i>Antal dagpengemodtagere under dagpengemaksimum</i>	Antal dagpengemodtagere under dagpengemaksimum er et udtryk for antal dagpengemodtagere, der på baggrund af enten individuel beregnet sats eller fast sats, er berettiget til en dagpengesats, der er lavere end den maksimale dagpengesats. Såvel heltids- som deltidsforsikrede, kan være på dagpengemaksimum, idet der skelnes mellem den maksimale dagpengesats for heltids- hhv. deltidsforsikrede.
<i>Den gennemsnitlige dagpengeudbetaling</i>	Den gennemsnitlige dagpengeudbetaling er defineret som udbetalte dagpenge i alt, i forhold til det gennemsnitlige antal dagpengemodtagere i referenceperioden.
<i>Den gennemsnitlige dagpengesats</i>	Begrebet angiver den gennemsnitlige dagpengesats pr. dag, der anvendes til beregningen af dagpengeudbetalingerne i de dagpengeberørte uger.
<i>Satsregulering</i>	Dagpengenes højeste beløb reguleres med satsreguleringsprocenten 1 gang årligt, som hovedregel, den første mandag i januar, jf. lov om arbejdsløshedsforsikring §47.
<i>Gennemsnitlig arbejdsfortjeneste før overgang til dagpenge</i>	Den gennemsnitlige arbejdsfortjeneste før overgang til dagpenge angiver den gennemsnitlige dagløn i kr. pr. dag, efter fradrag for arbejdsmarkedsbidrag, der ligger til grund for beregningen af dagpenge. Begrebet er kun defineret for dagpengemodtagere, for hvem dagpengesatsen er individuelt beregnet.
<i>Den gennemsnitlige kompensationsgrad</i>	Den gennemsnitlige kompensationsgrad beregnes som forholdet mellem den gennemsnitlige dagpengesats for personer, hvor dagpengesatsen er individuelt beregnet og den gennemsnitlige arbejdsfortjeneste før overgang til dagpenge. Begrebet er et udtryk for kompensationsgraden i arbejdsløshedsforsikringssystemet.
<i>Ledighedsårsager</i>	A-kasserne indberetter, ved tilmelding eller gentilmelding af ledige dagpengemodtagere til Arbejdsformidlingen, detaljerede oplysninger om ledighedsårsager til RAM-registret. Idet <i>Arbejdsdirektoratets</i> register blev etableret i juli 1997 udtrykker ledighedsårsagen, »Ledighedsårsag uoplyst«, at dagpengemodtageren var ledig ved etableringen af registret pr. 1. juli 1997. Brugen af »Ledighedsårsag uoplyst« er gradvist blevet mindsket, hvorved betegnelsen primo 2004, udelukkende anvendes for omkring 1.000 fuldtidsmodtagere.

## 5. Beregning af den sæsonkorrigerede ledighed

Formålet med at sæsonkorrigere de månedlige ledighedstal er, at gøre det muligt at inddrage den månedlige ledighedsudvikling i en meningsfuld konjunkturvurdering ved at fjerne de *forventede* sæsonsvingninger, der ofte kan sløre ledighedens generelle tendens og dermed skjule, om udviklingen vender.

*Sæsonkorrigerede månedstal for ledigheden* De månedlige opgørelser over antallet af fuldtidsledige offentliggøres, dels som faktiske-, dels som sæsonkorrigerede tal. Danmarks Statistik benytter sæsonmodellen **X12 ARIMA** (multiplikativ version) fra Statistics Canada, til sæsonkorrigering af ledighedstallene. Fra og med januar 2001 benyttes januar-1996 (frem for januar-1988), som start-måned i sæsonkorrektionen. Dette skyldes først og fremmest ændringerne i sæsonmønstret som følge af arbejdsmarkedsreformen fra 1994.

*Muligheden for forhånds-korrektioner...*

I forbindelse med sæsonkorrigeringen er det, modsat tilfældet for de faktiske tal, almindeligt at forhåndskorrigere for eksempelvis statistikbrud, antallet af handelsdage i måneden, påskens beliggenhed osv. Det er imidlertid ikke relevant at korrigere for antallet af handelsdage i ledighedsstatistikken, ligesom påsken altid falder i samme dagpengemåned (april). I ledighedsstatistikken vil større forhåndskorrektioner således udelukkende kunne komme på tale i forbindelse med særlige begivenheder fx strejker, ekstraordinære overenskomstforhandlinger, databrud e.l.

*... herunder hensynstagen til de historiske dækningsprocenter*

Forud for sæsonkorrektionen tager Danmarks Statistik altid højde for, at en del af dagpengekortene indkommer efter udløbet af indberetningsperioden. Således beregnes en dækningsprocent, der er defineret som forholdet mellem antallet af fuldtidsledige ifølge de løbende månedlige opgørelser og antallet af fuldtidsledige ifølge årsopgørelsens mere opdaterede oplysninger for samme periode. De månedlige ledighedstal for det løbende år opjusteres altid på baggrund af dækningsprocenten (typisk på omkring 98 pct.) fra det seneste år, inden tallene sæsonkorrigeres.

*Sæsonmodellen i CRAM*

Sæsonkorrektionen er baseret på estimation af en ARIMA-model på en tidsserie bestående af historiske månedstal for ledigheden startende med januar 1996. Metoden benytter sig af *centrerede glidende gennemsnit*, der både bygger på viden om det historiske sæsonforløb samt skøn på den nære fremtid. Herved anvendes ARIMA-modellen til ekstrapolering af de værdier i tidsseriens ender, som ikke er defineret.

I ARIMA-programmet identificeres eventuelle ekstreme værdier, dvs. værdier med ekstreme standardafvigelse, som erstattes af vægtede værdier, således at de normale observationer vægtes med 1, mens ekstreme værdier vægtes mellem 0 og 1 ved lineær intrapolation. Den første beregning udmunder i foreløbige vægte, hvorefter beregningerne gentages med henblik på yderligere identificering af ekstreme værdier. Beregningerne afsluttes med endelige vægte til modificering af den originale tidsserie for ekstreme værdier.

Endelig beregnes den sæsonkorrigerede serie som et centreret glidende gennemsnit. Det glidende gennemsnit bruges som skøn på ledighedens *sæsonkomponent*, der både indeholder trenden, som er seriens langsigtede udvikling og cyclen, der beskriver dens mere kortsigtede konjunkturforløb, heraf navnet *trend-cycle-estimat*. Formålet med sæsonkorrigeringen er at fjerne sæsonkomponenterne fra de faktiske ledighedstal for at få udviklingen i ledigheden rensat for *forventede sæsonsvingninger*.

Sæsonmønstret har været forholdsvis stabilt siden 1996, hvor arbejdsmarkedsreformen fra 1994 ændrede sæsonmønstret. Bl.a. giver de med arbejdsmarkedsreformen indførte aktiverings- og orlovsordninger anledning til en markant stigning i det faktiske månedlige ledighedstal fra juni til juli, hvor der holdes ferie. Dette står i modsætning til mønstret før 1996, hvor tallene viste fald i ledigheden i denne periode. Der kan forekomme korrektioner/revisioner i de sæsonkorrigerede ledighedstal for de seneste måneder (på op til 2.000-3.000 fuldtidspersoner), hver gang de faktiske tal for den aktuelle måned foreligger som input til sæsonmodellen.

Programmet X12 ARIMA fra Statistics Canada estimerer flere delserier. Således udarbejdes der sæsonkorrigerede ledighedstal på serier opdelt efter køn, alder, forsikringsforhold samt regioner. De hertil svarende sæsonkorrigerede ledighedsprocenter i forhold til arbejdsstyrken beregnes ligeledes.

*Årsgennemsnit for antallet af dagpengemodtagere*

For nærværende foretages ingen egentlig sæsonkorrektion af data fra RAM. Til gengæld beregnes der hver måned løbende årsgennemsnit for fuldtidsmodtagerne af dagpenge. Disse årsgennemsnit kan ses som en simpel form for sæsonkorrigerings.

## 6. Arbejdsløshedsstatistikens pålidelighed

- Ledige kontanthjælpsmodtagere* For kontanthjælpsmodtageres vedkommende afgøres spørgsmålet, om de er ledige, som tidligere omtalt, kun én gang om ugen. Her er det typisk op til kontanthjælpsmodtagerens bopælskommune at vurdere om personen opfylder samtlige tre krav i den internationale ledighedsdefinition (jf. afsnit 7).
- Dagpengemånederne kan variere fra år til år* Som beskrevet følger den månedlige ledighedsstatistik ikke den normale kalendermåned, fordi tidsreferencen er dagpengemåned. Det betyder, at både antallet af uger og kalenderugerne fordeling på de enkelte dagpengemåneder kan variere fra år til år. Danmarks Statistik har tidligere undersøgt omfanget og virkningerne af dette såkaldte *ugeproblem*, og konkluderet, at den anvendte sæsonmodel ikke vil blive entydigt forbedret gennem forhåndskorrekationer for dette problem.
- Ferieproblemet i den registrerede ledighedsstatistik* Personer på feriedagpenge inkluderes altid i den samlede registrerede ledighed i CRAM-registret, men ikke som dagpengemodtagere i RAM-registret. Da den samlede ledighedsstatistik således bl.a. er baseret på feriedagpenge vil såvel afholdelse af ferie med supplerende dagpenge, samt afholdelse af ferie fra ledighed med feriegørelse fra en tidligere ansættelse, påvirke ledighedsopgørelsen.
- En person vil blive registreret som ledig i CRAM, hvis vedkommende får udbetalt feriedagpenge, og omvendt vil en person blive betragtet som ikke-ledig, hvis der midt i en periode med ledighed ikke længere udbetales dagpenge, men i stedet opsparere feriepenge fra en tidligere ansættelse. De førstnævnte personer, der får udbetalt feriedagepenge, kan være fuldtidsbeskæftigede, der ikke har været ansat længe nok til at have optjent feriepenge i tilstrækkeligt omfang. Det være sig nyuddannede eller personer, der forudgående har haft barselsorlov. Det betyder, at de faktiske tal for den registrerede kortidsledighed kan blive påvirket i opadgående retning, specielt i perioder, hvor der typisk afholdes ferie. Dette er et årligt tilbagevendende mønster, som der således tages højde for i sæsonkorrektionen af månedstallene.
- Begrebet langtidsledige* Personer, der tager deres opsparere ferie fra tidligere arbejdsgiver midt i en ledighedsperiode får, som før nævnt, afbrudt deres ledighedsperiode i den registrerede ledighedsstatistik, mens det omvendte er tilfældet for beskæftigede personer midlertidigt på feriedagpenge. I *internationale sammenligninger* betyder dette en vis sløring af varigheden af den registrerede ledighed og dermed af langtidsledigheden i Danmark. For at kunne vurdere det reelle omfang af den danske langtidsledighed offentliggøres antallet af ledige personer fordelt på ledighedsgrader årligt. Herefter anvendes antallet af personer med en registreret årsledighedsgrad større end 0,8, uafhængigt af eventuelle afbrydelser fra ledigheden som estimat for antallet af registrerede langtidsledige.
- Definitorisk afgrænsning af de ledige* Personer, der hverken er berettiget til arbejdsløshedsdagpenge eller kontanthjælp, vil generelt set ikke indgå i ledighedsstatistikken, uanset om de bliver registreret ved Arbejdsformidlingen eller ej.

## 7. Internationale regler for arbejdsløshedsstatistikken

*ILO-definition af ledighedsbegrebet* Danmarks Statistiks opgørelse af den registrerede ledighed følger, så vidt muligt, FN's internationale arbejdsorganisation (ILO)'s regler for opgørelse af ledighed. ILO har således fastlagt tre krav, der alle skal være opfyldt for at en person skal defineres som værende ledig:

1. Personen skal være uden arbejde.
2. Personen skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.
3. Personen skal være aktivt arbejdssøgende.

Ledigheden i nærværende statistik er opgjort i bedst mulig overensstemmelse med ovenstående kriterier. Tekniske og administrative forhold nødvendiggør dog en vis operationel afgrænsning af begrebet.

Den væsentligste afvigelse fra ILO-reglerne er, at Danmarks Statistik opgør den registrerede ledighed på basis af personernes samlede ledighedsvolumen i ugen (dvs. antal ledige timer), hvor ILO-reglerne foreskriver, at opgørelsen skal ske på grundlag af fuldt ledige dage i ugen eller en fuldt ledig uge, idet der er valgfrihed mellem dag eller uge som referenceperiode. Afvigelsen skyldes, at ledighedsstatistikken i Danmark bygger på dagpengekort. På disse kort registreres antallet af ledige timer i ugen, uafhængigt af hvordan disse er fordelt på de enkelte dage. Dette betyder også, at personer på feriedagpenge og deltidsbeskæftigede som får udbetalt supplerende dagpenge, er medregnet i den danske ledighedsstatistik. I det centrale begreb fuldtidsledige inkluderes samtlige ledighedsberørte personer således med en vægt svarende til deres ledighedsgrad.

## 8. Sammenhængen til andre statistikker i Danmarks Statistik

Sammen med ledighedsstatistikken offentliggøres der foreløbige tal for antallet af personer på orlov, efterløn, overgangsydelser eller i AF-aktivering jf. f.eks. tabel 3 i "Arbejdsløsheden januar 2004". Det bør dog bemærkes, at den kommunale del af aktiveringen slet ikke indgår i ovennævnte aktiveringstal, men derimod udelukkende i den kvartalsvise AMFORA-statistik. Ligesom en lang række detaljerede opdelinger på forskellige foranstaltninger, udelukkende medtages i AMFORA, jf. den følgende gennemgang.

*De arbejdsmarkeds-  
politiske foranstaltninger  
(AMFORA)*

Danmarks Statistik foretager (i AMFORA-statistikken) en kvartalsvis opgørelse af samtlige personer i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger. Statistikken omfatter personer, der er dagpenge- eller kontanthjælpsberettigede eller under uddannelse med voksenuddannelsesstøtte. Disse fordeles efter om de er i aktivering, i støttet beskæftigelse, på orlov, i uddannelse, i integrationsuddannelse, på tilbagetrækning eller i fleks-/skånejob. AMFORA-statistikens tal for det gennemsnitlige antal deltagere er et volumenmål, der opgørelsesmæssigt er sammenligneligt med ledighedsstatistikens *antal fuldtidsledige*.

Personer, der deltager i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger mere end halvdelen af ugen vil som hovedregel *ikke* opgøres som ledige, men derimod indgå i Danmarks statistiks AMFORA-statistik. Det medfører, at personer i jobtræning, på orlov, på efterløn eller på overgangsydelse, i reglen, *ikke* vil indgå i ledighedsstatistikken.

*Personer på randen af  
arbejdsmarkedet*

Fra 2001 præsenterer AMFORA tal for gruppen af "personer på randen af arbejdsmarkedet". Denne gruppe er defineret som de registrerede ledige + personer i støttet beskæftigelse med løn + personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken.

*To komplementære  
størrelser*

Målet er at AMFORA-statistikken og ledighedsstatistikken skal udgøre to komplementære størrelser, således at ingen personer kan optræde i begge statistikker i samme periode. For nærværende er indberetningsreglerne dog således udformet, at mindre overlap blandt de to statistikker er uundgåelige. På trods af disse overlap kan man, ved at sammenholde de to statistikker, opnå et samlet overblik over udviklingen i antallet af personer, der er *ude af ordinær beskæftigelse*. Dette "summeriske" begreb vil naturligvis overvurdere "den reelle ledighed", hvilket skyldes at AMFORA-delen omfatter personer på orlov, aktivering og uddannelse, der overgik fra beskæftigelse til en af disse arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger. Tilsvarende indgår personer, der efterfølgende kan forventes at opnå ordinær beskæftigelse. Om personerne i AMFORA ville have været i beskæftigelse eller ville have været ledige, hvis de ikke deltog i én af de arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger er med andre ord umuligt at afgøre med sikkerhed.



*Befolkningens arbejdsløshed* Danmarks Statistik har tidligere offentliggjort: "*Befolkningens arbejdsløshed*" med referencedato 1. januar hvert år. Denne statistik indeholder arbejdsløshedstal fra nærværende statistik kombineret med oplysninger om befolkningens sammensætning den sidste uge af november det foregående år. *Befolkningens arbejdsløshed* er hermed mere detaljeret, men samtidig mindre aktuel, end den her omtalte ledighedsstatistik.

*Arbejdskraftundersøgelserne (AKU)* I henhold til en EU-forordning udfører medlemslandene i EU, efter fælles regler inden for rammerne af ILO, en kvartalsvis arbejdskraftundersøgelse (AKU) baseret på interviews. Statistikken giver de bedste muligheder for sammenligning af ledigheden landene imellem. I Danmark omfatter stikprøven ca. 15.000 personer i hvert kvartal. For at en person betragtes som ledig i AKU, skal personen opfylde følgende præciseringer af den tidligere nævnte ILO-definition:

1. Være fuldt ledig i referenceugen.
2. Have været arbejdssøgende inden for de seneste 4 uger.
3. Være i stand til at påbegynde et arbejde inden for 2 uger.

*Forskelle imellem den registrerede ledighed og ledigheden i følge AKU* I princippet omfatter arbejdskraftundersøgelsen, i modsætningen til CRAM, hele arbejdsmarkedet, herunder en gruppe af ikke-forsikrede personer (f.eks. studerende), der opfylder de tre ovenstående betingelser, men som af administrative grunde ikke er registreret i CRAM. Omvendt registreres personer på feriedagpenge og personer der er delvist ledige i ugen i CRAM, men ikke i AKU. Samlet har dette betydet, at det samlede antal ledige, opgjort for samme periode, historisk set, har ligget lavere i arbejdskraftundersøgelserne (AKU) end i arbejdsløshedsstatistikken (CRAM).

*EU's harmoniserede månedlige opgørelser* EU's statistiske kontor, EUROSTAT, offentliggør hver måned EU-harmoniserede sæsonkorrigerede ledighedstal for samtlige EU-lande. Niveauet for disse ledighedstal er baseret på AKU-ledigheden, hvilket har medført lavere EU-harmoniserede ledighedstal end de tilsvarende tal for den nationale registrerede ledighed i Danmark.

Mere præcist stammer de EU-harmoniserede ledighedstal fra EUROSTAT, fra AKU-ledigheden fra 2. kvartal i årene, fremskrevet med den månedlige udvikling i den registrerede ledighed. Fremskrivningen foretages særskilt for fire grupper af ledige, opdelt efter køn og efter om personerne er under eller over 25 år.

## 9. Offentliggørelse af arbejdsløshedsstatistikken

Når Danmarks Statistik har modtaget de månedlige dataudtræk fra CRAM og RAM, fejlsøges materialet, og månedsstatistikken udarbejdes til offentliggørelse en uge senere, dels i *Nyt fra Danmarks Statistik* og dels mere detaljeret i indeværende serie. Den kvartalsvise statistik udarbejdes på grundlag af samme CRAM-udtræk, som benyttes til månedsstatistikken for den seneste måned i kvartalet. Kvartalsstatistikken offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt i indeværende serie præcis 1 uge efter offentliggørelsen af månedstallene for hhv. marts, juni, september og december. Årsstatistikken offentliggøres samtidig med 4. kvartal. Såvel kvartalet som året baseres på mere opdateret materiale end de tilhørende månedsopgørelser.

Samtidig med offentliggørelsen af hovedresultaterne i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt i indeværende serie kl. 9.30, opdateres tallene på [www.statistikbanken.dk](http://www.statistikbanken.dk).

Hvert efterår udarbejdes en tidsplan for offentliggørelse af arbejdsløshedsstatistikken i det kommende kalenderår. Tidsplanen udsendes til arbejdsmarkedsjournalister m.fl., og kan i øvrigt rekvireres ved henvendelse på tlf. 39 17 30 48 eller 39 17 34 21.

*Henvendelse* Per Madsen, tlf. 39 17 34 44, pem@dst.dk  
Berit Taul, tlf. 39 17 34 21, bpd@dst.dk

En tilsvarende gennemgang af metode og definitioner er senest offentliggjort i indeværende serie 2003:12.





ARBEJDSMARKED 2004:10  
Statistiske Efterretninger  
ISSN (trykt udgave) 0108-5514  
ISSN (elektronisk udgave) 1601-085X  
[www.dst.dk/efterretninger](http://www.dst.dk/efterretninger)

Abonnement (internet) for 2004: 878,00 kr.  
Abonnement (papir) for 2004: 1.465,00 kr.  
Løssalg: 37,00 kr.  
Ekspeditionsgebyr: 30 kr.  
Salg hele døgnet: [publsalg@dst.dk](mailto:publsalg@dst.dk), tlf. 39 17 30 20 eller [www.dst.dk](http://www.dst.dk)  
© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø.  
Tryk: Danmarks Statistiks Trykkeri

---